

Levande vatten

Biskop Sören Dalevi

Detta häfte bygger på ett tal som biskop Sören Dalevi höll den 10 januari 2023. Talet sändes från Hammarö kyrka riktat till medarbetare och förtroendevalda i Svenska kyrkan i Karlstads stift.

För fler texter och filmer av biskop Sören Dalevi, bland annat en inspelad variant av detta tal, besök www.svenskakyrkan.se/karlstadsstift

Utgiven 2023, första tryckningen. Tryckt på: JustNu, Karlstad
© Sören Dalevi

Andakt

Textläsning: Johannesevangeliet 4:1–26

Jag träffade Stephen Cottrell, ärkebiskopen av York, för några veckor sedan. Han berättade att han varit på ett besök, en visitation, i Australien, i ett stort glesbygdstift som hade samma geografiska storlek som Europa. Det var stora vidder och mycket öken. Han besökte då en fårfarm ute i buschen, och noterade att det inte fanns några stängsel. Han frågade: ”Hur kommer det sig att fåren inte bara försvinner, springer iväg, när ni inte har några stängsel?” Fårfarmaren svarade: ”Nämen, du vet, det behövs inga stängsel om man erbjuder bra vatten.”

Det behövs inga stängsel om man erbjuder bra vatten.

Jag tänker att det är så för oss som kyrka. Att ger vi vidare levande vatten, då behöver vi inte jobba så mycket med våra stängsel.

Och tvärtom: saknas källorna, saknas vattnet, då börjar man jobba med stängslen. Precis som i den här texten (Johannesevangeliet 4:1–26), där Jesus ju inte alls jobbar med stängslen. För den här kvinnan vid brunnen, som nämns i texten, hon är ju fel på alla sätt om Jesus hade varit intresserad av att bygga stängsel. Men Jesus är inte intresserad av stängsel. Jesus är intresserad av att erbjuda bra vatten. Levande vatten.

Vi lever i en tid där alltfler börjat söka efter levande vatten, efter friska källsprång. Det har, på riktigt, skett något med det svenska samhällsklimatet. För någon månad sedan skrev till exempel Dagens Nyheters kulturchef, Björn Wiman, en krönika där han talade om varför han bär kors, varför han ber med i trosbekännelsen i kyrkan och varför han tar emot nattvard. Jag citerar:

”För egen del kan jag, född i ett hem så sekulariserat att jag inte ens döptes som barn, idag bära ett kors kring halsen. Inte för att jag har ’sett Gud’ eller tror mig kunna bevisa läran om Kristi uppståndelse, utan för att korset är ett tecken som gör det lättare för mig att hålla fast vid det jag uppfattar som heligt och rättfärdigt i denna värld. När jag går i kyrkan läser jag numera med i trosbekännelsen och Vår Fader, inte för att jag underkastar mig varje ord, utan för att jag upplever själva utsagan

av dem som meningsfullt. Jag tar nattvarden med en känsla av andakt, inte för att jag förnuftsmässigt omfamnar konsubstantiationsläran utan för att ritualen gör mig till del av en gemenskap som jag saknar i det övriga samhället, och när jag får möjlighet att tala i kyrkan om olika ämnen gör jag det med en känsla av att lokalen och sammanhanget gör andra tankar och ett annat språk möjligt.”

Någon dag senare skrev Hanna Hellquist, i samma tidning, en krönika på samma tema: om hur hon saknar traditionerna och om sitt behov av tro. Hon avslutar sin krönika med orden: ”Vi slängde ut ritualerna med religionen och jag saknar dem. En vacker dag ska jag våga mig in i värmen igen”.

I mellandagarna skriver så Vesna Prekopic, än en gång i samma tidning, Dagens Nyheter, om sin längtan efter ”En plats och ett sammanhang där andra tankar än det invanda är möjliga. Var finns denna plats?”

Och på den vägen är det. Nånting är på gång att hända i Sverige. Vi börjar se ett förändrat samhällsklimat. Alltfler börjar längta efter bra vatten. Efter levande vatten.

Vi ber:

Livets Gud, vi tackar dig för Karlstads stift, och för människorna som vi är satta att tjäna här i Värmland och Dalsland.

För oss till brunnar med levande vatten

och var för oss en källa som ger liv i överflöd.

I Jesu namn

Amen

Biskopens linjetal år 2023

Innan jag fortsätter mitt tal vill jag säga: Så himla roligt att kunna vända mig till er på det här sättet igen. Att tillsammans få möjlighet att höja blicken en stund; inte prata corona, inte prata Ukraina, inte prata organisation, eller problem i största allmänhet, utan få fokusera på vår kyrkas uppdrag i bredare bemärkelse. Få höja blicken. Precis som förra året så är det det som är startpunkten för mig i det här talet. Det är på ett sätt en fortsättning på det tal jag höll för ett år sedan, och som ju finns som häfte men också inspelat att se på Karlstads stifts webbsida, liksom även det här talet kommer att vara. Och jag hoppas att det jag talar om kommer väcka känslor, idéer och tankar hos er, och att ni kommer kunna fortsätta samtala kring det jag tar upp i era olika sammanhang framöver.

Men som sagt: Nånting har hänt i Sverige. Och att det faktiskt är så blev extra tydligt när jag i somras stötte på en gammal kollega på stan i Karlstad när jag var ute med Svante, vår hund. Kollegan jag stötte på hade jag arbetat tillsammans med på Karlstads universitet. Han var ateist och inte medlem i Svenska kyrkan. Vi hade haft en del diskussioner om det. Men nu berättade han i somras att han hade gått med i Svenska kyrkan, trots att han fortfarande var ateist: ”Jag har hört på tv år efter år om hur allt färre är med i Svenska kyrkan”, sa han ”och jag kom på mig själv att jag kände en sorg i hjärtat över det. Över allt bra kyrkan gör och står för. Så jag gick med i Svenska kyrkan för ett tag sedan.”

Jag blev lite häpen.

Nånting har hänt i Sverige. Kulturklimatet – samhällsklimatet – har börjat ändras. Folk behöver kyrkan. Folk behöver kyrkans tro, folk behöver kyrkans värderingar. Folk behöver Jesus. Folk behöver bra vatten. Levande vatten.

Vi biskopar hade en dragning för en tid sedan med försvarsmaktens underrättelsetjänst. De talade om olika framtida scenarier, det ena mer obehagligt än den andra. Och de sa: Skulle något av detta hända är det till er i kyrkan folk kommer för att söka tröst. Förmodligen omedvetet,

men det är till er i kyrkan och till kyrkorummet människor kommer att söka sig. Vi i försvarsmakten har inget att erbjuda här. Det är ni i kyrkan som kommer få ta bollen. Ni är viktiga.

Vad de sa var ju: Det är till er folk söker sig för att få bra vatten om något händer. Och då är det viktigt att vi jobbar på att förenkla tillgången till det bra vattnet. Så att vi inte – Gud förbjude! – erbjuder stängsel och taggtråd istället för vatten.

Apropå levande vatten: Vi gjorde ju en barn- och ungdomshearing i Karlstads stift i höstas, tillsammans med undersökningsföretaget Attityd. 681 barn och unga, aktiva i någon verksamhet i Svenska kyrkan i Karlstads stift, fick svara på en enkät. Och 55 av barnen har dessutom ingått i fokusgrupper, med fördjupande intervjuer utifrån resultaten från enkäten. Så: vad tycker barn och unga i stiftet om Svenska kyrkan? Först och främst: 9 av 10 barn och unga i Karlstads stift trivs och tycker att Svenska kyrkan gör ett bra jobb, vilket är ett mycket högt värde, enligt Attityd.

Det viktigaste värdet för våra barn och unga är gemenskap samt att alla är välkomna i Svenska kyrkan. Viktigt är också att kyrkan är ett sammanhang där man slipper prestera, och att kyrkan står för något annat än vad till exempel skolan står för. Och just det att man slipper prestera och att vi står för en annan kultur än prestationskulturen, det skulle jag säga är mycket viktigt. Att alla får vara med är också ett viktigt värde för våra barn och unga. I kyrkan känner man sig trygg och att blir tagen på allvar. Det här är extremt goda resultat som vi ska ta till oss. Vi är i normalfallet en välkomnande miljö, där barn och unga känner att de kan vara den de är, utan en massa krav och förväntan på prestation, och det i ett samhälle som under senare år blivit alltmer krävande för barn och unga.

För så är det, vårt samhälle har blivit alltmer krävande. Sven Hartman gjorde, som ni kanske vet, forskning kring barns livsfrågor, år 1970. 2020 gjordes den undersökningen om, 50 år senare. Samma frågor. Och eftersom jag känner Christina Osbeck, professor i religionsdidaktik vid Göteborgs universitet som lett studien, har jag också kunnat

ta del av studiens resultat. Barn och ungas livsfrågor är på många sätt desamma idag som år 1970. Men det är en sak som sticker ut rejält 2020, nämligen barns och ungas utsatthet. Barn och unga känner betydligt större krav på sig idag, än de gjorde 1970. Materialet visar på ett samhälle där nästan allt handlar om prestation. Att prestera i en skola som sätter allt högre krav. Att prestera på en fritid som ställer allt högre krav. Men kanske framförallt: Att prestera socialt. För även vänskapsrelationer har idag blivit en prestation. Det är det som forskarna

Vi ska "stå för nåd och villkorlös kärlek". Med andra ord hade hon kunnat säga: "Jag vill att ni ska erbjuda levande vatten".

ser, med viss bestörtning, hur sociala medier möjliggör att man hela tiden har kollen på varandra. Och ett enda felsteg kan vara förödande för flera år framåt. Jag frågade Christina: "Utifrån den här studien, vilken utmaning vill du ge oss i kyrkan?" Den utmaning

Christina Osbeck gav oss utifrån forskningsresultatet var: Att kyrkans uppgift i vår tid är att, citat, "stå för nåd och villkorlös kärlek". Där fångar hon vårt uppdrag i en mening, tycker jag. Vi ska "stå för nåd och villkorlös kärlek". Med andra ord hade hon kunnat säga: "Jag vill att ni ska erbjuda levande vatten". Det hela påminner mig om biskop Einar Billings herdabrev till Västerås stift från 1920, som jag citerade förra året också, där han skriver "[folkkyrkans uppgift] är att bringa evangeliet om den Guds frid, som övergår allt förstånd, till oroliga och osaliga människosjälur. Det är icke en av kyrkans uppgifter – det är det hela." Billing skrev det här 1920, i en tid plågad av krig och pandemi. En tid som tyvärr påminner om vår tid alltför mycket.

Givet detta är jag så himla glad över att barn och unga i vår verksamhet upplever en kyrkans öppenhet, att kyrkan är en plats där man får vara sig själv.

Det här är med andra ord resultat vi ska vara stolta över. Glada över, inte minst givet den utmaning Christina Osbeck gav oss.

Men – för det finns ett men här – nu kommer vi in på vår barn- och ungdomshearings mer oroande resultat. Det finns nämligen en sak som barn och unga saknar i vår verksamhet. En sak som sticker ut i materialet. En sak man vill ha mer av, och det är lite smärtsamt att stå här och säga det.

För det man saknar, det barn och unga saknar i kyrkan, är det vi ju borde vara bäst på som kyrka. Man saknar helt enkelt fördjupning i kristen tro. Barn och unga vill tala andlighet, barn och unga vill tala om Jesus, de vill tala om Gud, de vill veta mer om Bibeln och tron. Men vi gör inte alltid det. Det som borde vara det vi är bäst på, undervisning i kristen tro, talar vi – enligt barn och unga i Karlstads stift – för lite om. Och jag tror tyvärr inte detta bara gäller barn och unga.

Jag tror det gäller hela vår verksamhet. För att få barn och unga att känna sig välkomna, trygga och tagna på allvar, det skulle förmodligen idrottsrörelsen, Unga örnar, Röda korsets ungdomsförbund och alla andra organisationer, göra lika bra. Men undervisning om kristen tro – att ge vidare det levande vattnet – det

Barn och unga vill tala andlighet, barn och unga vill tala om Jesus, de vill tala om Gud, de vill veta mer om Bibeln och tron. Men vi gör inte alltid det.

kommer förmodligen ingen annan göra om inte vi gör det. Att vi har en öppen verksamhet som är inkluderande utesluter ju inte att vi har andakter och att vi ger den kunskap som barnen efterlyser i hearingen. Att dela med sig av kunskap om kristen tro är en naturlig del av den öppenheten.

Låt mig för en stund få reflektera över varför vi inte undervisar om Bibeln, varför vi inte talar om andlighet, Jesus och om kristen tro så mycket som våra barn och unga önskar. Vad står det för?

Jag fick nyligen ta del av en studie som Sifo gjort på medlemmar i Svenska kyrkan. Medlemmarna fick svara på fem frågor kring hur de ser på organisationen och dess anseende. Och Sifo har aldrig – aldrig – sett en så välkänd organisation ha ett så stort glapp mellan tillit, kvalitet och hur man uppfattar organisationen som framgångsrik.

I välkända organisationer där man får svara på fem frågor kring vad som driver organisationers anseende brukar faktorn "framgångsrik" ligga i nivå med faktorerna "tillit" och "kvalitet". Det vill säga: Om man upplever att organisationen har tillit i samhället, att den håller en viss kvalitet, så brukar även faktorn framgångsrik ligga på samma nivå. Men i Svenska kyrkans fall ligger faktorn framgångsrik betydligt lägre än tillit och kvalitet. Den skillnaden är som sagt det största gap som Sifo någonsin – någonsin – har uppmätt i en organisation.

Det innebär att man som medlem – och, tänker jag, i förlängningen vi som medarbetare och förtroendevalda – inte tänker att kyrkan är en organisation som positivt driver samhällsutveckling. Vi är helt enkelt inte stolta över oss själva och allt bra vi gör, vi ser inte oss själva som framgångsrika i det vi gör – och det smittar i sin tur av sig på såväl den inre som den yttre bilden av oss.

Vad Sifo visar är att vi helt enkelt har dåligt självförtroende som kyrka. Vi har dåligt kyrkligt självförtroende. Vi saknar självrespekt. Vi saknar tro på vår egen förmåga. Det leder till att vi i värsta fall omedvetet ser ned på det vi gör, och talar ned det vi gör. Och det självutplånande pratet får konsekvenser. Vi måste helt enkelt jobba med vår interna stolthet och hur vi pratar om kyrkan. För det handlar om vår framtid som kyrka.

Låt mig få ge ett exempel: jag träffade några ur ledningen på Nya Wermlands-Tidningen för en tid sedan, den stora regionala tidningen i Värmland och även i vissa delar av norra Dalsland. De berättade för mig hur allt tal om tidningsdöden som florerade för ett antal år sedan gav tidningsbranschen dåligt självförtroende. Men NWT valde att inte tro på

snacket om tidningsdöden, utan fortsatte ge ut tidningar och ta betalt för dem. Idag är Värmland världens tidningstätaste region, och NWT den tidning i Sverige som har störst procentuell spridning i sitt område. Talet om tidningsdöden var helt enkelt inte sann, men eftersom många tidningar trodde på det tog de beslut som i förlängningen blev förödande. Det blev

Vi kan lära något här som kyrka: att tro på det vi gör, och att hålla linjen. Inte ha dåligt självförtroende och tala ned den egna verksamheten.

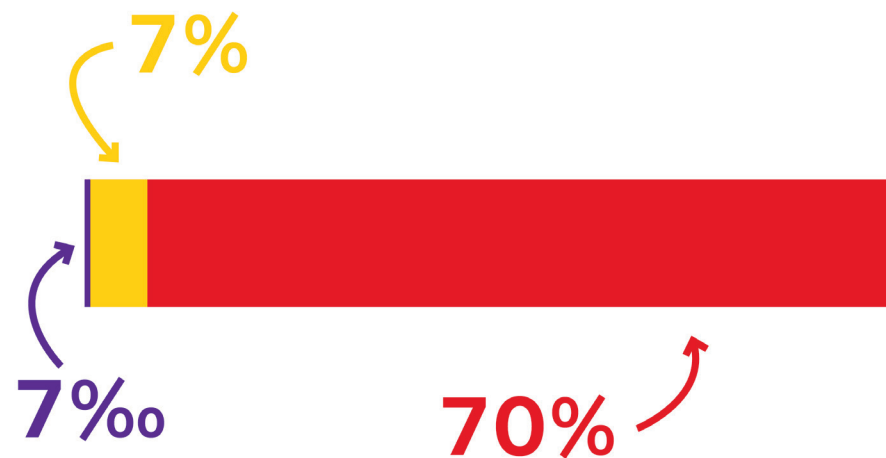
en självuppfyllande profetia. Vi kan lära något här som kyrka: att tro på det vi gör, och att hålla linjen. Inte ha dåligt självförtroende och tala ned den egna verksamheten.

Är det detta dåliga självförtroende som slår igenom i barn- och ungdomshearingen? Att vi helt enkelt skäms för vårt budskap? Vad hearingen visar är att vi måste våga stå för vår tro och undervisa om den på ett nytt och fräscht sätt. Tro på det vi gör och hålla linjen, helt enkelt.

Det handlar ju liksom om att visa på de där källorna med levande vatten, men för att göra det behöver vi ju ha det där självförtroendet.

Alla som någon gång sysslat med lagsport vet ju hur viktigt det är att tro på vinst för att man ska vinna. Ett lag med stukat självförtroende som tror att de ska förlora, de kommer att förlora. Oavsett hur duktiga spelare de har.

Senast ni hörde mig tala, för ett år sedan, så talade jag ju om 7 promille, 7 procent och 70 procent. David Thurfjell, som är professor i religionsvetenskap vid Södertörns högskola och som forskat på vanliga svenskars trosföreställningar, har gjort ett överslag kring hur många gånger en vanlig, sekulär svensk besöker en gudstjänst under ett liv. Det visade sig att de besöker kyrkan ungefär 50 gånger under ett liv. Och här räknas inte besök på kyrkogårdar eller turistbesök in, inte heller om jag går in och tänder ett ljus i en kyrka etcetera. Utan det handlar om gudstjänster i form av begravningar, vigslar, dop, julnattsgudstjänster, musikkonserter i kyrkan och så vidare. 50 gånger per liv. Vi har ju som kyrka även de som går 50 gånger per år. Men poängen här är att vi måste vara kyrka för båda dessa grupper och alla däremellan. Vi rymmer såväl de som går 50 gånger per liv som de som går 50 gånger per år. Det är för mig att vara folkkyrka.

Bland kommunikatörer i Svenska kyrkan talar man dock inte om 7-7-70, utan man talar istället om den gröna, den gula och den röda gruppen.

Den gröna gruppen består av medlemmar som har en tro och en nära relation till församlingen. De är glada och stolta över att tillhöra kyrkan. Den gula gruppen är medlemmar som inte riktigt vet vad de tror eller varför de är med i kyrkan, och de har ofta en svag relation till kyrkan. Och den röda gruppen är de medlemmar som inte har en tro, men som är med i kyrkan därför att de tycker kyrkan är viktig i samhället.

Jag har ju som biskop prioriterat den gula och den röda gruppen, de 70 procenten. Jag har strävat efter att hitta nya sammanhang, nya predikstolar, där evangeliet också kan få höras. Att skriva krönikor i Nya Wermlands-Tidningen är till exempel att få tillgång till en predikstol som potentiellt sett når halva stiftets befolkning på en gång. Att sträva efter att göra material om kristen tro för barn och unga, till exempel *Barnens bästa bibel*, är såklart en strävan efter att också nå den gula och den röda gruppen. För det är de som är kyrkan – också. Jag brukar i det här sammanhanget tala om tre arenor: församlingen, skolan och hemmet. Om vi inte tar vara på den relationen, utan sluter oss och håller oss för oss själva i våra egna sammanhang, sluter oss i den gröna gruppen, då kommer vi att sluta som Anglikanska kyrkan i England. För ungefär 40 år sedan hade de i procent lika många tillhöriga som Svenska kyrkan har nu, ungefär halva befolkningen. Idag har man två procent. Två procent! Och hur man lyckades bli av med halva Englands befolkning, ja det redogör Andrew Brown och Linda Woodhead för i boken *That was the Church that was – How the church of England lost the English people*.

Evangeliet och kyrkan finns till för folket. För mig är det kärnan i evangelisk-luthersk teologi. Och jag tar gärna skit från de i den gröna gruppen som har svårt att se det. Utan den gula och den röda gruppen – utan de 70 procenten – kommer vår kyrka att vara en helt annan kyrka, och hur vi får oss alla att känna oss som kyrka är en utmaning.

När jag har varit ute under hösten har några av er hört mig tala om Melodifestivalen år 1965. 1965 var nämligen det år som operasångaren Ingvar Wixell framförde samtliga tio bidrag själv i den svenska uttag-

ningen av Melodifestivalen. Detta så att den musikaliska bedömningen av bidragen skulle bli så rättvis som möjligt. Och självklart sjöng han samtliga bidrag på svenska.

Jag har ibland lekt med tanken att placera Ingvar i en tidskapsel, så han fick se hur Melodifestivalen ser ut idag, där alla artister framför sina egna bidrag, på vilket språk de vill. Och där det vinnande bidraget, i den europeiska sångtävling som det ju trots allt är, idag tävlar mot nationer som Israel och Australien. För att inte tala om att det som då hette Östeuropa är med idag, Bosnien-Hercegovina, Makedonien, Polen och Ukraina... vad skulle Ingvar Wixell säga? Kanske skulle han säga att Melodifestivalen har förändrats, men att det ändå fortfarande är Melodifestivalen.

Jag skulle vilja säga att precis som det är med Melodifestivalen är det med det kristna budskapet: Den har hela tiden utvecklats, brutits med sin tid, men ändå finns där en kontinuitet, en grund som alltid funnits. Grundidentiteten finns kvar, men formerna och uttrycken har förändrats. Det är nämligen så att det som lever utvecklas; det är bara det som är dött som alltid är statiskt och likadant. Men om vi håller på så, att krampaktigt hålla fast vid det som varit, bygger varsamt på våra stängsel... ja, då kommer framtiden inte att tillhöra oss. Hade Melodifestivalen hållit fast vid upplägget 1965 och inte utvecklat sig hade ingen av oss vetat vad Melodifestivalen var för något idag.

Det handlar om relevans. Om vad som är viktigt för människor.

Apropå vad som är viktigt för människor: Danska kyrkan gjorde en intressant medlemsundersökning förra året. Vad var viktigt i medlemskapet för den vanlige kyrkomedlemmen? Det visade sig att kyrkogården

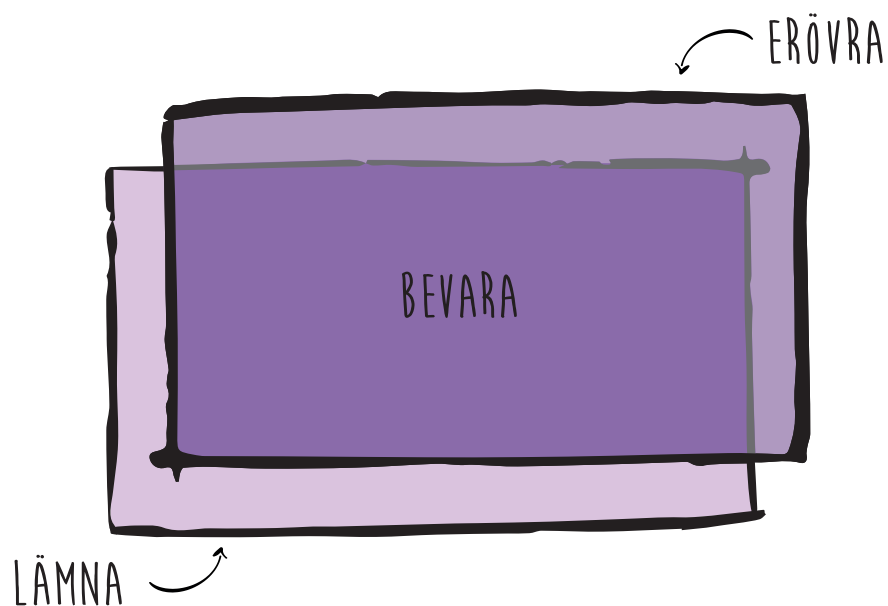

Ingvar Wixell framför låten Absent Friend i Eurovision Song Contest år 1965. I den svenska uttagningen sjöngs låten på svenska och hette då Annorstädes vals.

hade mycket större betydelse för medlemskapet än vad Danska kyrkan förstått. Och jag talade med Köpenhamns biskop, Peter Skov-Jakobsen om detta, och han sa: ”Vi har genom undersökningen insett hur viktig kyrkogården är för den vanlige danskens relation med kyrkan.”

En annan sak som lyftes upp var att danskarna uppskattade när kyrkan bjöd på andra perspektiv än de som annars erbjuds i samhället. Att kyrkan har en egen röst. Men att det samtidigt var viktigt att kyrkan inte var politisk. Här finns en del tankearbete att göra, tänker jag.

En annan bild jag gett er tidigare, men som är värd att återkomma till, inte minst med tanke på Ingvar Wixell, är denna:

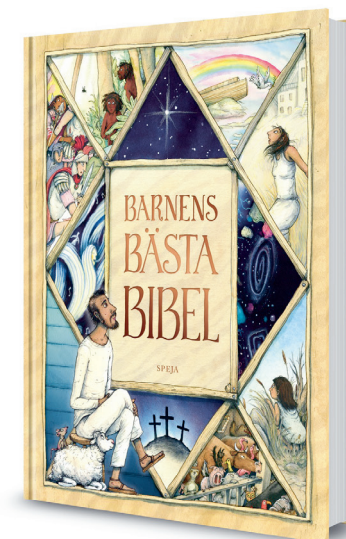
Bilden består av två papper, lagda över varandra, och där jag tänker att det undre pappret är det vi gör idag – tänk Ingvar Wixell 1965. Och det övre är år 2030 – tänk Melodifestivalen idag. Det stora fältet i mitten, det är det av vår verksamhet som vi ska bevara. Det som är i det högra fältet Erövra, ja det är de områden som vår kyrka behöver bli bättre på och just erövra. Det kan också vara områden som vi behöver utveckla och satsa mer tid och resurser på. Fältet Lämna, det är allt det vi har

gjort tidigare, men som vi kanske inte behöver göra på samma sätt längre, för att på så sätt få tid och resurser till Erövra. Verksamheter som har haft sin storhetstid, men som nu för en allt mer tynande tillvaro. Eller lokaler som nästan aldrig används. Än en gång: Melodifestivalen 1965 är en bra bild här.

Någonstans inom oss vet vi nog egentligen vad vi borde lämna, men vi lämnar inte eftersom det blir för jobbigt. För vi möts av motstånd när vi lämnar något. Medan Erövra befinner sig i ett helt annat härad.

Låt mig få ge ett exempel på Erövra i detta sammanhang.

När vi gjorde Barnens bästa bibel tänkte vi, som jag redan nämnt, att det finns tre arenor som det är viktigt att vi som kyrka erövrar om vi vill vara framgångsrika, nämligen skolan, hemmet och församlingen. Jag är som biskop faktiskt lite orolig över hur lätt vi från kyrkans sida ibland lämnat två av de här tre arenorna, nämligen hemmet och skolan. När vi gjorde Barnens bästa bibel ville vi därför hjälpa till att återta – Erövra – terräng. Barnens bästa bibel svarar därför upp mot svenska skolans läroplan för såväl låg, mellan som högstadiet. Den går därför att använda i skolan. Vidare går den att använda i hemmet, av föräldrar som läser boken för sina barn. Därför är anslaget brett, den ser ut som många moderna barnböcker ser ut, och vi satsade också ordentligt för att få spridning i breda massmedier, i de stora tidningarna och kanalerna. För att vi vill nå människor utanför våra väggar, i sina hem. För alla som är tillhöriga Svenska kyrkan är ju en del av folkkyrkan. Ni anar inte hur många mejl jag fått från mammor och pappor och mor- och farföräldrar som berättar att den används just så. Men den går såklart också att använda i församlingen, där alla de viktiga texterna i gudstjänsten, inklusive kyrkoåret, finns representerade. Jag och illustratören, Marcus-Gunnar Pettersson, ville göra något nytt där vi använde oss av hela den stora palett som kyrkan har och bär på.

De fantastiska rikedomar som ju kyrkan bär på: Bibeln, psalmsången, kyrkoåret, bönera... Och det vi skapade mötte uppenbarligen ett glapp, vilket de många nytrycken av boken vittnar om, och vilket det faktum att boken redan översatts och getts ut i Norge och Tyskland vittnar om. Snart kommer den dessutom ut i Danmark. Och att såväl Dagens Nyheter som Expressen som P4 Extra som Malou efter tio lyfte fram boken visar, tror jag, på en längtan och ett behov av att få den kristna traditionen berättad på ett nytt sätt.

En sak som jag tror var extra viktig med Barnens bästa bibel var att vi vågade lyfta fram exempel från den svenska psalmskatten. Det är ju en oerhört viktig del av vår lutherska tradition, och i en ordtrött tid som vår, är musiken oerhört viktig. Intentionen var att lyfta fram några begravningspsalmer, några doppsalmer, några julpsalmer och någon sommarsalm.

Och jag tänker att exemplet Barnens bästa bibel går att bredda till mycket av allt det fina och bra vi ju gör i kyrkan, och som jag ju sett så många fina exempel på när jag rest runt i stiftet under senare tid. För vi gör mycket bra i Karlstads stift: Spagettigudstjänster och öppen förskola och folkracekonfirmander och efterlevandegrupper... Familjecentraler, välskötta kyrkogårdar och fantastisk körverksamhet och barnkyrka... och... ja, listan kan helt enkelt göras hur lång som helst. Vi gör väldigt mycket bra i Svenska kyrkan i Karlstads stift.

Det var Erövra. Till bevara-listan vill jag betona en sak som vi aldrig får förlora, nämligen: att göra basic bra. Jag tänker på begravningar. Jag tänker på dop. Jag tänker på vigslar. Jag tänker på gudstjänster när många går i kyrkan. Att dessa tillfällen görs bra, med närvaro. Att göra basic bra. Det kommer vara helt avgörande framöver.

Summa summarum gör detta att jag ser fyra utmaningar att ha med sig inför framtiden, och som kommer avgöra om folk upplever att de får bra, levande vatten hos oss:

För det första: 7-7-70. Att vi förmår ta vara på det nya samhälls- och kulturklimatet. Till detta nya samhällsklimat hör att många känner sig

sänkta mentalt. Vi matas ju hela tiden med krig, pandemi och växthus-effekten. Här handlar det om att vara relevant och att som kyrka kommunicera hopp.

För det andra: Lämna-Bevara-Erövra. Att vi förmår ta de stundtals tuffa beslut som vi ibland måste ta, för att erövra det vi behöver erövra.

För det tredje: Att göra basic bra. Här är begravningen ett bra exempel. Alltifrån vaktmästaren till musiken och prästinsatsen och kyrkogården, till samtalsgruppen för efterlevande... allt hänger ihop, och i allt detta ska vi göra basic bra, i hela kedjan. Och vi ska göra det med gott självförtroende! Det finns ibland en tendens i vår kyrka att vi fladdrar runt och hellre gör våra egna favoritprojekt. Men vad är det de 70 procenten vill ha? Att göra basic bra kommer att vara viktigt.

För det fjärde: Människovärdet. Jag skrev en debattartikel i Kyrkans Tidning som handlade om att älska sin nästa som sig själv. Jag trodde aldrig att jag som biskop skulle känna mig föranledd att skriva om något så självklart som människors lika värde. Men nu behövs det. Vi behöver påminna oss den kristna grundprincipen om att älska vår nästa som oss själva, och vi behöver göra verkstad av det.

Tar vi dessa fyra utmaningar på allvar, kommer folk att komma till oss och vara kvar hos oss. De kommer liksom kvinnan i texten att säga:

”Herre... ge mig det vattnet, så att jag aldrig blir törstig och behöver gå hit efter vatten”

Tack för att ni lyssnade – Gud välsigne er!

Amen

Frågor att fundera på och kanske diskutera tillsammans med andra

- I inledningen av texten skriver biskopen om det nya samhällsklimatet där folk behöver kyrkan, kyrkans tro och värderingar. Fundera/samtala kring hur det kan komma till uttryck.
- Hur kan kyrkan i ditt sammanhang på bästa sätt ta sig an den utmaning Christina Osbeck gav kyrkan: ”Att stå för nåd och villkorlös kärlek”?
- Vad kan det finnas för förklaringar till att barn och unga uttrycker en avsaknad av fördjupning i kristen tro i kyrkans barn- och ungdomsverksamhet? Hur kan vi jobba vidare med denna fråga?
- Biskopen skriver att vi har dåligt kyrkligt självförtroende. Känner du igen dig i den bilden? Hur kan vi stärka vårt kyrkliga självförtroende?
- Biskopen skriver om 7 promille, 7 procent och 70 procent vad gäller medlemmarnas relation till kyrkan. Hur kan kyrkan nå ut till, och vara angelägen för, de olika grupperna?
- Hur kan vi som kyrka kommunicera hopp i det samhällsklimat som råder?
- Fundera kring begreppen lämna, bevara och erövra. Vad skulle du eller kyrkan i ditt sammanhang lämna-bevara-erövra?
- Vad kan det innebära att ”göra basic bra” i ditt sammanhang?
- På vilka sätt kan vi som kyrka, i våra egna sammanhang men även på andra arenor, tydliggöra budet att älska sin nästa som sig själv?

Levande vatten för ditt minne

Nytt kultur- och samhällsklimat

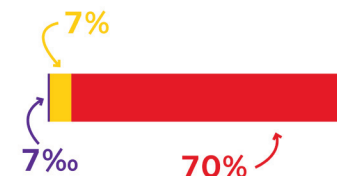
9 av 10 barn och unga trivs

Det är till oss i kyrkan folk kommer för att söka tröst

”Stå för nåd och villkorlös kärlek”.

Dåligt kyrkligt självförtroende

Barn och unga saknar fördjupning i kristen tro

Ingvar Wixell

Kristna budskapet har utvecklats med tiden, men grunden finns kvar

Kyrkogården är viktig för medlemmarna

Göra basic bra

Människovärdet

